

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2552 (51-57)

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ

อุปวิทย์ สุวคันธ์กุล, โอภาส สุขหวาน, ผาสุข เฉลยผล

สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ และศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ สร้างขึ้นมาจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้รูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบาเป็นแนวทาง โดยมีโครงสร้างของเนื้อหาหลักสูตร ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกกทอ หน่วยที่ 2 การแปรรูป กกทอ หน่วยที่ 3 การออกแบบผลิตภัณฑ์ หน่วยที่ 4 การออกแบบลวดลาย หน่วยที่ 5 การย้อมสีกกทอ หน่วยที่ 6 การทอเป็นผืน หน่วยที่ 7 การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกกทอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ระหว่างฝึกอบรม แบบประเมินทักษะในการปฏิบัติงานระหว่างฝึกอบรม แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจภายหลังการ ฝึกอบรม แบบประเมินทักษะในการปฏิบัติงานภายหลังการฝึกอบรม และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตรการ ฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลโคกใหม่ละหานทราย จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ ในด้านความรู้ ความเข้าใจ มี ประสิทธิภาพ 84.09 / 85.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จาก กกทอในด้านทักษะ มีประสิทธิภาพ 83.08 / 86.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ

อุปวิทย์ สุวคันธกุล, โอภาส สุขหวาน, ผาสุข เฉลยผล.
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2552 (51-57)

Abstract

The purposes of this research were to develop a training curriculum on reed weaving product design and to study the efficiency of a training curriculum development on reed weaving product design. This training curriculum on reed weaving product design was developed through the study from the related research documents using the curriculum development basing on Taba model as a guide. Contents of the curriculum consisted of several learning units that are, Unit 1–Basic knowledge about reeds; Unit 2–Products from reeds; Unit 3–Product Designs; Unit 4–Creative Designs; Unit 5–Colouring; Unit 6– Weaving and Unit 7–Making of reed products. The tools used for data collection were Knowledge/comprehensive tests and production skill assessments conducted both during and after finishing the training courses as well as an opinion questionnaire on the training curriculum. The samples of this research were 30 students of the third grade in the secondary school level (equivalent to Grade 9) from Anuban Khogmai Lahansai School. The data collected was analyzed by the statistical methods of Mean Value and Standard Deviation.

The result of the study indicated that;

The efficiency of the training curriculum on reed weaving product design in terms of knowledge and comprehension was at the value of 84.09 /85.22, which was higher than the criteria. The efficiency of the training curriculum on reed weaving product design in terms of production skill was at the value of 83.08 / 86.72, which was higher than the criteria.

Keyword: A training curriculum development, reed weaving product design

ภูมิหลัง

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการในด้านต่างๆ ของยุคโลกาภิวัตน์นั้นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจของทุกประเทศ เมื่อเป็นเช่นนี้ในการพัฒนาประเทศให้เป็นที่ไปด้วยดีนั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ซึ่งคุณสมบัติของทรัพยากรมนุษย์ในยุคสังคมปัจจุบันก็คือ ต้องเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ ศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต เป็นบุคคลที่มีทักษะหลากหลาย สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นผู้มีความรับผิดชอบสูงทั้งต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติและต่อโลก ต้องไม่เป็นภาระต่อสังคม สามารถพึ่งตนเองได้ เป็นบุคคลมีความสามารถในการจัดการ เป็นบุคคลที่มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง เป็นบุคคลที่มีทักษะในการใช้ภาษากลาง

ของโลก และใช้เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดีและต้องเป็นผู้ที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาติไว้ คุณสมบัติของทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวนี้ต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญ (กรมวิชาการ. [2].)

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้ประชาชนทุกคนจึงเป็นภารกิจหลักที่สำคัญยิ่งของรัฐบาลในทุกประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่ต้องเก็บ

อุปวิทย์ สุวคันธกุล, โอบาส สุขหวาน, มาสุข เฉลยผล.

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2552 (51-57)

ค่าใช้จ่ายและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ และปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้พัฒนาวิชาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (ราชกิจจานุเบกษา. [9].)

หลักสูตรท้องถิ่น จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้การศึกษามีคุณภาพ เป็นการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการอันหลากหลายของท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตน นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น การประกอบอาชีพในท้องถิ่น การเรียนรู้และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไปจากสังคมไทย (กรมวิชาการ. [1].) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน อาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม คุ่มค่าและมีคุณธรรม สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาตนเองได้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือและแข่งขันในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย (กรมวิชาการ. [3].)

โรงเรียนอนุบาลโคกใหม่ละหานทราย ตำบลลำโรงใหม่ อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์เขต 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการศึกษาสภาพท้องถิ่นบ้านโคกใหม่และในเขตบริการของโรงเรียนพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ เมื่อหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจะนำภักที่ขึ้นเองตามธรรมชาติมาใช้ทอเสื่อ ซึ่งจะผลิตไว้

ใช้เองในครัวเรือน และยังไม่มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ส่วนใหญ่จะผลิตกันในกลุ่มผู้ใหญ่หรือกลุ่มแม่บ้านที่ว่างเว้นจากงานบ้าน ในส่วนของเด็กหรือลูกหลานนั้นจะได้รับการสืบสานต่อกันเป็นส่วนน้อย จึงทำให้ศิลปหัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถ่ายทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษเริ่มลดลง เพราะเด็กเหล่านี้ไม่มีความรู้ ทักษะ และไม่ตระหนักถึงความสำคัญ พื้นที่ในหมู่บ้านโคกใหม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ และมีต้นกกที่ขึ้นเองตามริมคลองและท้องนา มากมาย ต้นกกเป็นพืชที่ขึ้นเองตามทุ่ง ชื้นและ ริมคลองหนอง บึง ท้องนา บางชนิดปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลรักษามาก และกกยังมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ มีประโยชน์มากมาย เช่น ใช้เป็นอาหาร ใช้บำบัดน้ำเสีย ใช้เป็นไม้ดอกไม้ประดับ ใช้ในการทอและจักสาน เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอให้แก่ักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นหลักสูตรเสริมพิเศษ ซึ่งหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้ทางโรงเรียนอนุบาลโคกใหม่ละหานทรายยังไม่เคยได้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า ซึ่งหลักสูตรนี้จะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับงานอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญ คือ ได้หลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ และผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับงานอาชีพ สร้างพื้นฐานในการประกอบอาชีพ นำความรู้ที่ได้ไปสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป

อุปวิทย์ สุวคันธกุล, โอบาส สุขหวาน, มาสุข เฉลยผล.

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2552 (51-57)

ขอบเขตของการวิจัย

หลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จาก กกทอ เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาให้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์จากกกทอ เพื่อให้ผู้ที่ผ่านการ ฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปสร้างเป็น พื้นฐานในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับครอบครัว และสามารถนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไป แบ่งเป็นขั้นตอนใน การดำเนินการฝึกอบรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมการ ออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ สร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูล จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้รูปแบบในการพัฒนา หลักสูตรของทาบเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตร เริ่มจาก การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานซึ่งประกอบด้วยปรัชญาการศึกษา ผู้เรียน สังคม สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีอื่นๆ เพื่อนำมา กำหนดจุดมุ่งหมาย เลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การ เรียนรู้จัดลงในหลักสูตร หลังจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญทำการ ประเมินโครงร่างหลักสูตร แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข นำ หลักสูตรฝึกอบรมไปทดสอบ (Try out) กับผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ค่า อำนาจจำแนกและค่าความยากง่าย ของแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจในระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังการ ฝึกอบรม และหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบประเมินทักษะใน ระหว่างการฝึกอบรม และภายหลังการฝึกอบรม แล้วทำการ ปรับปรุง แก้ไข

ขั้นที่ 2 ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ฝึกอบรม ซึ่ง เป็นกระบวนการนำเทคนิคการฝึกอบรมมาใช้ โดยมีการ บรรยาย และผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติจริง

ขั้นที่ 3 ดำเนินการประเมินผลหลักสูตร ลักษณะ การประเมินผลจะใช้การประเมินผลระหว่างฝึกอบรมและ หลังฝึกอบรม เพราะการประเมินดังกล่าวจะทำให้ทราบถึง ความก้าวหน้าของผู้รับการฝึกอบรมรวมถึงประสิทธิภาพของ ตัวหลักสูตร

สมมติฐานการวิจัย

หลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จาก กกทอมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ฝึกอบรม ซึ่งเป็น กระบวนการที่นำเทคนิคการฝึกอบรมมาใช้โดยทำให้ความรู้ จากการบรรยายโดยวิทยากร และผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลง มือปฏิบัติ ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมเป็นเวลา 3 วัน นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมมีจำนวน 30 คน โดยทำการ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจระหว่างฝึกอบรมและภายหลัง การฝึกอบรมในแต่ละหน่วยได้ค่าประสิทธิภาพ ดังนี้

เนื้อหา	E ₁	E ₂
1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกก	85.33	86.67
2 การแปรรูปกก	86.67	87.78
3 การออกแบบผลิตภัณฑ์	83.67	84.16
4 การออกแบบลวดลาย	83.00	84.28
5 การย้อมสีกก	84.00	85.33
6 การทอเป็นผืน	82.67	83.33
7 การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกกทอ	83.33	85.00
เฉลี่ย	84.09	85.22

ค่าประสิทธิภาพด้านทักษะปฏิบัติในระหว่างการ ฝึกอบรมและภายหลังการฝึกอบรม

เนื้อหา	E ₁	E ₂
2 การแปรรูปกก	84.16	87.22
3 การออกแบบผลิตภัณฑ์	81.48	84.44
5 การย้อมสีกก	83.89	88.89
7 การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกกทอ	82.83	86.36
เฉลี่ย	83.08	86.72

อุปวิทย์ สุวคันธกุล, โอภาส สุขหวาน, มาสุข เฉลยผล.

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2552 (51-57)

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากกกทอ

อภิปรายผล

1. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ ที่พัฒนาขึ้นนั้นมีเนื้อหาในหลักสูตร คือ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกก หน่วยที่ 2 การแปรรูปกก หน่วยที่ 3 การออกแบบผลิตภัณฑ์ หน่วยที่ 4 การออกแบบลวดลาย หน่วยที่ 5 การย้อมสีกก หน่วยที่ 6 การทอเป็นผืน หน่วยที่ 7 การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกกทอ โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแสดงความความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ ซึ่งได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.67 - 1.00

2. ดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ฝึกอบรม ค่าประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ ในด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในระหว่างฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมแต่ละหน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพระหว่างฝึกอบรมด้านความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 85.33 และค่าประสิทธิภาพภายหลังฝึกอบรมเท่ากับ 86.67 มีเนื้อหาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกกมีรายละเอียดที่สามารถอธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของต้นกก ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกก กกที่นำมาทำผลิตภัณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพร้อมทั้งมีภาพประกอบ และใบความรู้ให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้ศึกษา แบบทดสอบส่วนใหญ่เป็นความรู้ความจำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีรัตน์ นามวิสัย

([11].) ที่ได้พัฒนากระบวนการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอเสื่ออกก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้สอนเรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับต้นกก ต้นผือ โดยนักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

หน่วยที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพระหว่างฝึกอบรมด้านความรู้ ความเข้าใจระหว่างฝึกอบรมเท่ากับ 86.67 และค่าประสิทธิภาพภายหลังฝึกอบรมเท่ากับ 87.78 มีค่าประสิทธิภาพระหว่างฝึกอบรมด้านทักษะเท่ากับ 84.16 และค่าประสิทธิภาพภายหลังฝึกอบรมเท่ากับ 87.22 การแปรรูปกกมีรายละเอียดที่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ง่าย และมีการสาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติจริง ขั้นตอนในการปฏิบัติไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนัญญา สุขสุสติ ([5].) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการทอเสื่อ ที่สอนเรื่องการแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ ซึ่งมีใบความรู้ประกอบ มีการสาธิตนักเรียนปฏิบัติและมีการทำใบงาน

หน่วยที่ 3 การออกแบบผลิตภัณฑ์ และหน่วยที่ 4 การออกแบบลวดลาย มีค่าประสิทธิภาพด้านทักษะน้อยกว่าหน่วยที่ 1 และ 2 เนื่องจากมีรายละเอียดของเนื้อหาค่อนข้างยาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์และออกแบบลวดลายน้อยเวลาน้อยจึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำใบงานไม่ทัน และนอกจากใช้ความรู้ ความจำในการทำแบบทดสอบแล้วยังต้องใช้ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ดังนั้นจึงควรมีการปรับเนื้อหา และเพิ่มเวลาการฝึกอบรมให้มากกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ งามสรรพ ([10].) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้นไหล

หน่วยที่ 5 การย้อมสีกก หน่วยที่ 6 การทอเป็นผืน หน่วยที่ 7 การประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ เนื่องจากมีรายละเอียดที่สามารถอธิบายควบคู่กับการสาธิต ผู้เข้าอบรมดูแล้วสามารถปฏิบัติได้ และมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่ซับซ้อนสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพร ชุมจันทร์ ([8].) เรื่องกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการผลิตเสื่อกก ของโรงเรียนนา
หนังสือพัฒนาศึกษา อ.โพธิ์พิสัย จ.หนองคาย

3. ดำเนินการประเมินผลหลักสูตร ประสิทธิภาพ
ของหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ
ในระหว่างฝึกอบรม และภายหลังการฝึกอบรมโดยรวมมี
รายละเอียดดังนี้

เมื่อรวมคะแนนทดสอบความรู้ ความเข้าใจ
ระหว่างการฝึกอบรมตั้งแต่หน่วยที่ 1-7 ได้ค่า
ประสิทธิภาพ (E_1) เท่ากับ 84.09 และ ได้ค่าประสิทธิภาพ
(E_2) เท่ากับ 85.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80
แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ
สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การประเมินทักษะระหว่างการ
ฝึกอบรมได้ค่าประสิทธิภาพ (E_1) เท่ากับ 83.08 และการ
ประเมินทักษะหลังการฝึกอบรมได้ค่าประสิทธิภาพ (E_2)
เท่ากับ 86.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80

จากการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ การ
ประเมินทักษะในการปฏิบัติแสดงว่าหลักสูตรการฝึกอบรม
การออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้
เข้ารับการฝึกอบรม และทำให้การพัฒนาหลักสูตรการ
ฝึกอบรมได้ผลสำเร็จ โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ
ปรียากร ผางแก้ว ([7].) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการ
เรียนรู้แบบโครงการ เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้น
กล้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการ
เรียนรู้แบบโครงการ เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้น
กล้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ
87.85/90.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 85/85 และสอดคล้องกับ
งานวิจัยของทองพันธ์ นาสมบัติ ([6].) ทำการวิจัยเรื่อง การ
พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์) เรื่องการสานกระติบข้าวจาก
ต้นกก: กรณีศึกษาโรงเรียนสำราญ - ประภาศรี จังหวัด
กาฬสินธุ์ นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรมีคะแนนแบบฝึกหัด
คะแนนคุณลักษณะในการทำงาน คะแนนทักษะในการ
ปฏิบัติงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ 80/80
ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ กระบวนการทำงาน
การออกแบบ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถประดิษฐ์ชิ้นงาน
ได้

สำหรับค่าประสิทธิภาพระหว่างการฝึกอบรม
(E_1) มากกว่าค่าประสิทธิภาพภายหลังการฝึกอบรม (E_2)
เนื่องจากเมื่อทำแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจระหว่างการ
ฝึกอบรมแต่ละหน่วยเสร็จแล้ว ได้มีการเฉลยคำตอบพร้อม
ทั้งอธิบายให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจยิ่งขึ้น จึงทำให้ผล
การทดสอบหลังการฝึกอบรมมีค่าประสิทธิภาพสูงขึ้น และ
ค่าประสิทธิภาพทักษะปฏิบัติระหว่างการฝึกอบรม (E_1)
มากกว่าค่าประสิทธิภาพภายหลังการฝึกอบรม (E_2)
เนื่องจากเมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ผ่านการเรียนรู้ และ
ปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ แล้ว จึงทำให้เกิดทักษะภายหลังการ
ฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้น

ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรมการ
ออกแบบผลิตภัณฑ์จากกกทอ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมมี
ความคิดเห็นหลังจากผ่านการฝึกอบรมว่า ในเนื้อหาของ
หลักสูตรฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์จากกกทอมากขึ้น และมีทักษะในการปฏิบัติงาน
เพิ่มมากขึ้นโดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของจิระภา
พุดพิลา ([4].) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการสอน
กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์
จากกก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึง
พอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
โดยใช้แผนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ
มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการปรับเปลี่ยนเวลาในการฝึกอบรมให้
มากขึ้น เนื่องจากเนื้อหาในการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเป็นการ
สาธิตและกระบวนการในการปฏิบัติต้องใช้ระยะเวลา ทำให้
เวลาไม่เพียงพอกับการปฏิบัติ เพื่อให้เหมาะสมจึงควรมีการ
ปรับระยะเวลาให้มากขึ้น

2. หลักสูตรการฝึกอบรมที่สร้างขึ้น มีรายละเอียด
ของเนื้อหาที่เป็นความรู้ใหม่ โดยเฉพาะหน่วยที่ 3 เรื่องการ
ออกแบบผลิตภัณฑ์และหน่วยที่ 4 การออกแบบลวดลาย
เพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพื้นฐานในการออกแบบน้อย
จึงควรมีการปรับกระบวนการเรียนรู้

อุปวิทย์ สุวคันธกุล, โอบาส สุขหวาน, ผาสุข เฉลยผล.

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2552 (51-57)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากกทอไปทดลองใช้กับสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

2. ควรมีพัฒนาหลักสูตรการออกแบบผลิตภัณฑ์จากวัสดุอื่น ๆ โดยใช้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้นกล้วย

บรรณานุกรม

- [1.] กรมวิชาการ. (2539). *ท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- [2.] กรมวิชาการ. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- [3.] กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- [4.] จีระภา พุดพิลา. (2546). *การพัฒนาแผนการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากกทอ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- [5.] ชันญญา สุขสุสดี. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการทอเสื้อ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- [6.] ทองพันธ์ นาสมบัติ. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์) เรื่องการสานกระติบข้าวจากต้นกก: กรณีศึกษาโรงเรียนสำราญ-ประภาศรี จังหวัดกาฬสินธุ์*. ปรัญญานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- [7.] ปริญญา ฝางแก้ว. (2546). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้อยู่แบบโครงการ เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้นกล้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- [8.] ปิยพร ชุมจันทร์. (2546). *กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการผลิตเสื่อกก ของโรงเรียนนาหนึ่งพัฒนศึกษา อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิจัยและสถิติการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- [9.] ราชกิจจานุเบกษา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- [10.] สุเทพ งามสรรพ. (2547). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากต้นไทร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- [11.] อารีรัตน์ นามวิสัย (2546). *การพัฒนากระบวนการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงใน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอเสื่อกกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.